

Türkiye Bankacılık Sistemi¹

“Haziran 2006”

I. 2006 Yılıının İlk Yarısında Ekonomideki Gelişmeler

a. Ekonomik Gelişmeler

Ekonomik faaliyet iç talebe bağlı olarak canlılığını korumuştur.

Mali disiplinin sürdürülerek kamu kesimi borçlanma gereksiniminin azaltılmasını, finansal kaynaklar üzerinde kamu kesiminden gelen baskının düşürülmesini öngören maliye politikası ile fiyat istikrarını gözeten para politikası ve uluslararası piyasalardan kaynak yaratılabilmesi ekonomik performans üzerinde önemli ölçüde etkili olmuştur. Yılın ilk yarısında özel sektör ağırlıklı olmak üzere, iç talep büyümesi devam etmiştir. Gayri safi milli hasıla büyüme hızının yıllık bazda yüzde 6 düzeyinde olduğu tahmin edilmektedir.

Enflasyon yükselmiştir.

Enflasyon, geçen yılın ilk yarısına ve geçen yılsonuna göre yükselmiştir. ÜFE’de 2005 Haziran’da yüzde 4,3 olan yıllık değişim oranı, Aralık 2005’te yüzde 2,7’ye gerilemiş, Haziran 2006’da ise yüzde 12,5’e yükselmiştir. TÜFE’de ise Haziran 2005’te yüzde 9 olan yıllık değişim oranı, Aralık 2005’te yüzde 7,7’ye gerilemiş; Haziran 2006 itibariyle yüzde 10,1 düzeyine yükselmiştir.

İç borç stokunda artış durmuştur.

Mali disiplin uygulaması devam etmektedir. Haziran 2006 itibariyle, yıllık bazda bütçe açığının gayri safi milli hasılaya oranının yüzde 1 olduğu tahmin edilmektedir. Bütçe dengesi gelirlerdeki artış yanında faiz harcamalarında gerilemenin de etkisiyle olumlu seyretmiştir. Faiz dışı harcamalar reel bazda yüksek düzeyde artmaya devam etmektedir.

İç borç stokunun gayri safi milli hasılaya oranı 2005 Haziran döneminde yüzde 59, Aralık 2005’te yüzde 50 olmuştur. Bu oran, Haziran 2006 itibariyle yüzde 48’e gerilediği tahmin edilmektedir. İç borç stokunun beklenen reel faizi 2005 sonunda yüzde 6 düzeyinde iken, Haziran 2006 itibariyle yüzde 9’a yükselmiştir. Aynı dönem itibariyle iç borç stokunun vadesi de 23,5 aydan 24,5 aya çıkmıştır.

TC Merkez Bankası net döviz pozisyonu iyileşmeye devam etmiştir.

TC Merkez Bankası döviz pozisyonu, yılsonuna göre 6,7 milyar dolar artarak 22,2 milyar dolara yükselmiştir. Net dış varlıklardaki hızlı büyüme, buna karşılık net iç varlıklardaki daralma sürmüştür. Uluslararası döviz rezervleri, Haziran ayında yapılan döviz satışlarına rağmen, yılsonuna göre 6,2 milyar dolar artarak 56,7 milyar dolara yükselmiştir.

YTL talebi enflasyonun üzerinde artmıştır.

Para tabanı 12 aylık dönemde yüzde 53 oranında, enflasyonun oldukça üzerinde genişlemiştir. YTL talebindeki artış eğilimi sürmüştür. YTL mevduat, repo ve yatırım fonlarından oluşan

¹ Mevduat bankalarıyla kalkınma ve yatırım bankalarını (KYB) kapsamaktadır.

para talebi (M2RF)'nin gayri safi milli hasılaya oranı 2005 Haziran dönemine göre yaklaşık 2 puan artarak yüzde 37 olmuştur. YTL'nin yılın ikinci çeyreğinde başlıca yabancı paralar karşısında değer kaybetmesinin de etkisiyle yabancı para mevduatın YTL karşılığının gayri safi milli hasılaya oranı yüzde 16'dan yüzde 20'ye yükselmiştir. Yılın ilk yarısında, banka dışı kesimlerin, kamu kağıtlarına olan talebi yüzde 2 oranında artmıştır. Bu artış, büyük ölçüde YP cinsinden kağıtlarda kur hareketine bağlı olarak gerçekleşmiştir. İkinci çeyrekte, YTL cinsi kamu borçlanma kağıtlarının hem gerçek kişiler, hem yurtdışı yerleşikler tarafından tutulan portföylerinin azaldığı görülmektedir.

Kredi stoku büyümeye devam etmiştir.

Kredi stokunun gayri safi milli hasılaya oranı, Haziran 2005'e göre 8 puan, yılsonuna göre ise 6 puan artarak yüzde 38'e yükselmiştir. Kurumsal kredilerin gayri safi milli hasılaya oranının Haziran 2005'e göre 7 puan, yılsonuna göre 4 puan artarak yüzde 26'ya ulaştığı tahmin edilmektedir. Haziran 2006 itibariyle bireysel kredilerin toplam krediler içindeki payı yüzde 32'e yükselmiştir. Bireysel krediler içinde tüketici kredileri yüzde 68, kredi kartları ise yüzde 32 oranında paya sahiptir.

Sorunlu kredilerin toplam kredilere oranı, karşılık öncesi yüzde 4, karşılık sonrası ise yüzde 0,4 düzeyindedir. Sorunlu kredilerin oranı bireysel kredilerde yüzde 3 düzeyindedir. Bu oran tüketici kredilerinde yüzde 1'in altında, kredi kartlarında ise yüzde 9 düzeyindedir.

Dış ticaret ve cari işlemler açığı büyümeye devam etmiştir.

Dış ticaret hacmi 2006 yılının ilk yarısında, geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 23 artarak 105 milyar dolara yükselmiştir. İhracat 12 aylık dönemde yüzde 12, ithalat ise yüzde 18 oranında büyümüştür. Bu gelişmeye bağlı olarak dış ticaret açığı yılın ilk yarısında yüzde 31 oranında genişleyerek 26 milyar dolara yükselmiştir.

Cari işlemler açığındaki büyüme devam etmiştir. 2005 yılının ilk yarısında, yıllık bazda 18,9 milyar dolar, geçen yıl sonunda 23,2 milyar dolar olan cari açık 2006 yılının ilk yarısında 28,7 milyar dolara yükselmiştir. Cari açığın finansmanında özel sektörün borçlanması yanında YTL finansal araçlara olan talep önemli rol oynamıştır. Dikkati çeken diğer gelişme ise doğrudan yatırımların ilk 6 ayda 8,8 milyar dolara ulaşması olmuştur.

Dış borç stoku Mart 2006 itibariyle 185 milyar dolar düzeyinde gerçekleşmiştir. Dış borç stokunun gayrisafi milli hasılaya oranı, Mart 2005'e göre yaklaşık 1 puan azalarak yüzde 50'ye gerilemiştir. Bunda hem kamu kesiminin hem de Merkez Bankası'nın borç stokunun azalması etkili olmuştur. Özel sektörün dış borç stokunun milli gelire oranı 4 puan artarak yüzde 26 düzeyine yükselmiştir.

b. Finansal Piyasalarda Dalgalanma (Mayıs-Haziran 2006)

Uluslararası finans piyasalarında yaşanan dalgalanmalar paralelinde, Türkiye'de de Mayıs ayının başından itibaren yurtdışına sermaye çıkışı görülmüştür. YTL başlıca yabancı paralar karşısında değer kaybederken; kamu borçlanma kağıdı faizleri yüzde 15'ler düzeyinden yüzde 20'lerin üzerine çıkmıştır.

TC Merkez Bankası piyasalarda istikrar sağlamaya yönelik bir dizi önlem almıştır. Bu önlemler, genelde, enflasyon beklentilerini düzeltmek amacıyla güçlü bir parasal sıkılaştırma sağlanmasını amaçlamaktadır. Bu çerçevede TC Merkez Bankası'nın aldığı önlemler;

-kısa vadeli borçlanma (politika) faizlerinin Haziran'da iki ve Temmuz'da bir kere artırılarak yüzde 13,25'den (bileşik yüzde 14) yüzde 17,5'e (bileşik yüzde 19) yükseltilmesi,

-Açık piyasa işlemleri yoluyla gecelik para piyasasındaki fazla YTL likiditesini azaltmak için depo alım ihalelerine başlanması,

-TC Merkez Bankası'nın öngördüğü araçlar ve mekanizmalar yoluyla piyasaya döviz likiditesi sağlanması,

olarak özetlenebilir.

TC Merkez Bankası'nın önlemlerinden sonra, Temmuz ayı başında döviz piyasasında istikrarsızlık durmuş ve kamu borçlanma faizleri de yüzde 19 düzeyine gerilemiştir. Bu süreçte bankalar bir yandan mevduat faiz oranlarını, bir yandan tüketici kredisi faiz oranlarını yükseltmişlerdir.

Gelir Vergisi Kanunu'nda değişiklik yapılarak Bakanlar Kurulu'na kamu borçlanma kağıtları üzerindeki stopaj vergisi oranını belirleme yetkisi verilmiştir. Buna göre, yurtdışında yerleşik yatırımcılar stopaj vergisinden muaf tutulurken, gerçek kişi yerleşikler için vergi oranı yüzde 10'a düşürülmüştür. Ayrıca Maliye Bakanlığı mali disiplinin sürdürüleceği ve gerek görülürse daha da sıkılaştırılacağını açıklamıştır.

Bu tedbirlerin sonucu olarak, piyasalarda istikrar sağlanmıştır. Faiz artışı ve vergilemedeki değişiklikler sonucu YTL'ye olan talep artmıştır.

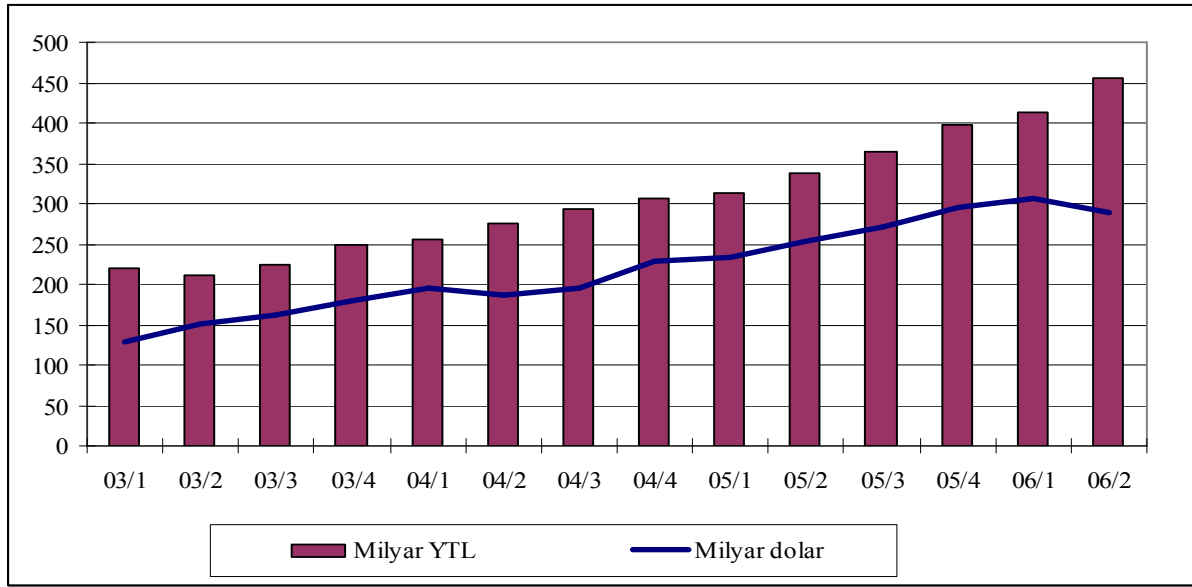
II. 2006 Yılıının İlk Yarısında Bankacılık Sistemindeki Gelişmeler

1. Genel Değerlendirme

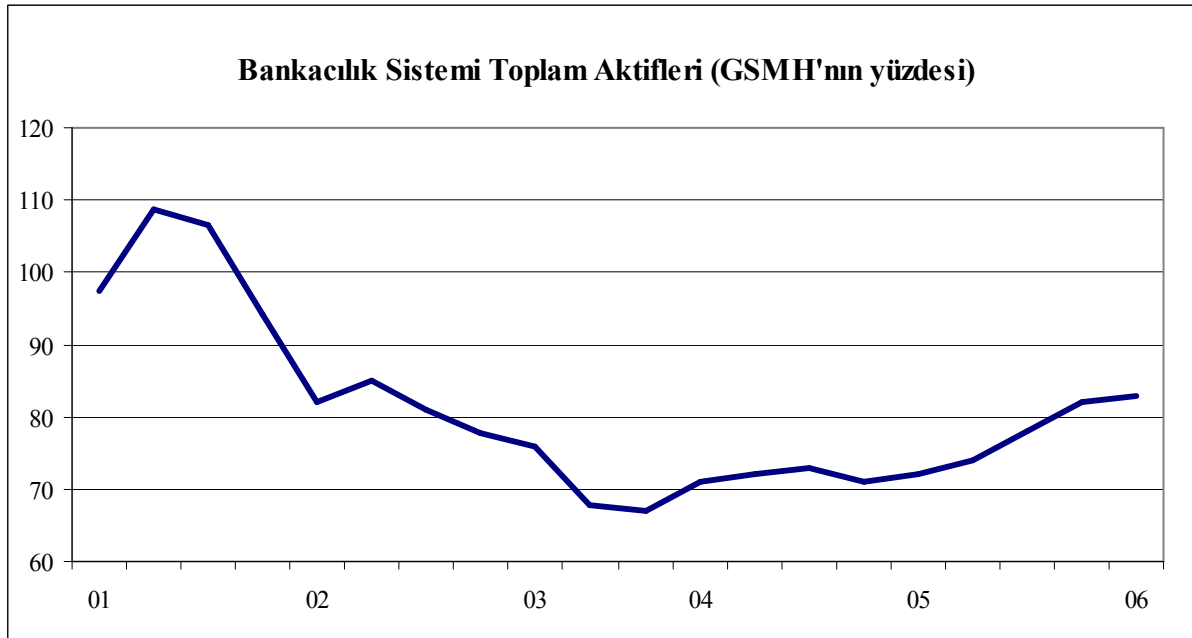
Bankacılık sisteminde, 2005 yılında başlayan, yabancı yatırımcıların bankacılık sistemine ilgisi 2006 yılının ilk yarısında da devam etmiştir.

Türk bankacılık sisteminin toplam aktifleri Haziran 2006 itibariyle 455 milyar YTL (290 milyar dolar) olmuştur. Toplam aktifler bir önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 35 oranında artmıştır. Toplam aktiflerin gayri safi milli hasılaya oranının Haziran 2006 itibariyle yüzde 87 düzeyinde olduğu tahmin edilmektedir. Bütçe disiplinin sürdürülmesi, ekonomik faaliyetin büyümesi ve yoğun dış kaynak kullanımı bilanço büyüklüğü üzerinde olumlu bir etki yapmıştır. Toplam aktiflerdeki büyüme, özellikle yılın ikinci çeyreğinde kur artışlarına bağlı olarak hızlanmıştır.

Toplam Aktifler

Toplam aktifler mevduat bankalarında yüzde 35, kalkınma ve yatırım bankalarında ise yüzde 25 oranında artmıştır. Kamu bankalarının toplam aktifler ve toplam mevduat içindeki payı, bir önceki yılın aynı dönemine göre sırasıyla 3 ve 4 puan azalarak yüzde 29 ve yüzde 36'ya gerilerken, kredide yüzde 20 olan payı değişmemiştir. Özel bankaların toplam aktifler ve toplam mevduat içindeki payı, bir önceki yılın aynı dönemine göre 1'er puan artarak sırasıyla yüzde 61 ve yüzde 58'e yükselirken, kredide yüzde 69 olan payı değişmemiştir.

Geçen yılın aynı dönemine göre, aktif büyüklüğüne göre ilk beş bankanın aktif, kredi ve mevduat payları azalırken; ilk on bankanın mevduatlardaki payı düşmüş ve kredilerdeki payı artmıştır.

Haziran 2005 dönemine göre, YTL aktiflerin toplam aktifler içindeki payı 1 puan azalarak yüzde 65'e, YTL kaynakların toplam pasifler içindeki payı 2 puan azalarak yüzde 61'e

gerilemiştir. Yılsonuna göre, YTL aktiflerin ve pasiflerin toplam bilanço içindeki payı 3 puan azalarak sırasıyla yüzde 65 ve yüzde 61'e gerilemiştir.

Aktif kalemler içinde dikkati çeken önemli gelişme, menkul değerler cüzdanının payının özellikle vadeye kadar elde tutulacak menkul değerlerdeki azalmaya bağlı olarak gerilemesidir. Öte yandan, duran ve diğer aktiflerin de toplam aktifler içindeki payı azalmıştır. Likit aktiflerin yüzde 13 olan payı değişmemiştir.

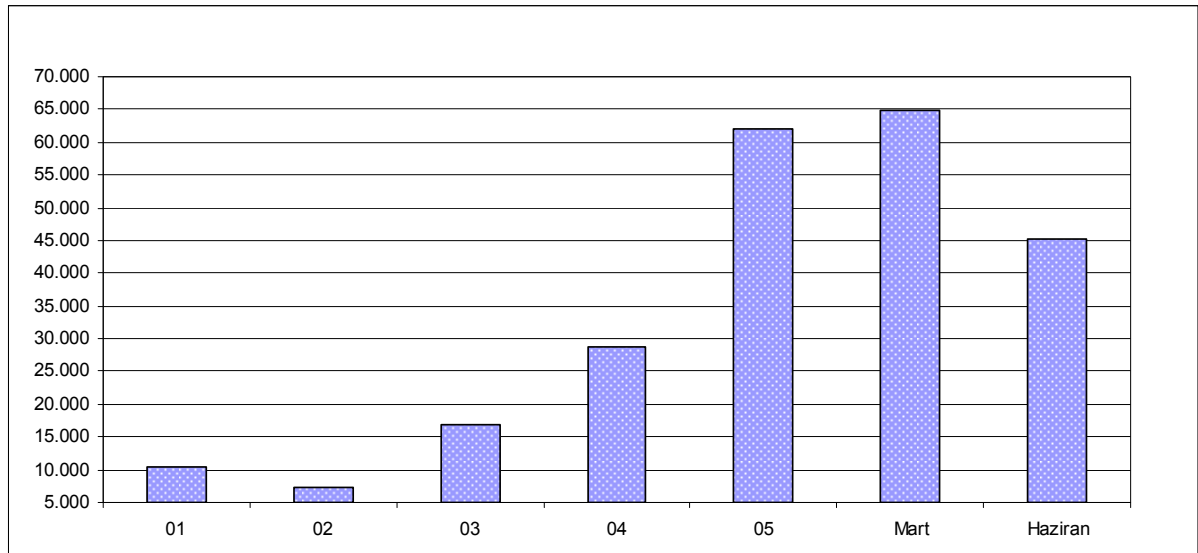
Kredilerdeki artış eğilimi sürmüştür. Kredilerin toplam aktiflere oranı bir önceki yılın aynı dönemine göre 7 puan artışla yüzde 44 olmuştur. Mevduatın krediye dönüşme oranı, tüm sektör itibariyle, bir önceki yıla göre 10 puan artarak yüzde 69'a yükselmiştir. Haziran 2006 itibariyle, bu oran kamu bankalarında yüzde 37, özel bankalarda yüzde 81 ve yabancı bankalarda yüzde 87 olmuştur.

YP kalemlerin toplam aktifler içindeki payının azalma eğilimi yılın ikinci çeyreğinde yaşanan dalgalanma nedeniyle duraklamıştır. YP kalemlerin bilançooya oranı, ilk altı ayda hem aktif hem pasif tarafta 3 puan artmıştır. Pasifte yurtdışından kullanılan krediler artmaya devam etmiştir.

Toplam aktiflerin yüzde 49'u, kaynakların ise yüzde 81'i 1 yıldan daha kısa vadeli.

Sektör özkaynakları, 12 aylık dönemde yüzde 8 oranında artarak 50,8 milyar YTL (32,4 milyar dolar) olmuştur. Yılsonuna göre özkaynaklar yüzde 5,4 azalmıştır. Dolar bazında gerileme yüzde 19 düzeyinde gerçekleşmiştir. Serbest özkaynakların toplam aktiflere oranı düşmüştür. Özkaynak karlılığı, özkaynaklardaki gerilemeye rağmen önemli bir değişiklik göstermemiştir.

İMKB'de İşlem Gören Finansal Kurumların Piyasa Değeri (Milyon Dolar)

Hisseleri borsada işlem gören bankaların piyasa değeri 2006'nın ilk altı ayında düşmüştür. Finansal kurumların toplam piyasa değeri de 2005 yıl sonundaki 62 milyar dolardan, Haziran 2006 itibariyle 45,3 milyar dolara gerilemiştir.

Kar hacmi yüzde 18 artarak 4.989 milyon YTL'ye ulaşmıştır. Net ücret ve komisyon gelirlerindeki iyileşme, net kambiyo zararı oluşması ve risk dengeleme (hedge) işlemleri gelirlerindeki artış karlılık performansını etkilemiştir.

Bilanço dışı yükümlülüklerdeki artışı garanti ve kefaletler ile para ve “faiz swap” işlemleri olumlu, taahhütlerdeki gerileme ise olumsuz etkilemiştir.

Haziran 2006 itibariyle faaliyet gösteren banka sayısı 47 tanedir. Yılsonuna göre, banka sayısı değişmemiş, şube sayısı 226 adet artarak 6.473'e yükselmiştir.

2. Bilanço İçi ve Bilanço Dışı Gelişmeler

2.1. Büyüme

Türk bankacılık sistemi toplam aktifleri Haziran 2006 tarihinde bir önceki yılın aynı dönemine göre YTL bazında yüzde 35 artarak 455 milyar YTL, dolar bazında ise bir önceki yıla göre yüzde 15 artarak 290 milyar dolar olmuştur. Toplam aktifler 2005 yılsonuna göre dolar bazında yüzde 2 azalmıştır. Mart 2006 itibariyle yüzde 83 olan toplam aktiflerin gayri safi milli hasılaya oranının Haziran 2006 itibariyle yüzde 87 düzeyinde olduğu tahmin edilmektedir.

Başlıca Bilanço Kalemlerinde Değişme (Milyon YTL)

Varlıklar		
	Aralık 2005-Haziran 2006	Mart 2006-Haziran 2006
Likit aktifler	-3.699	957
Menkul değerler cüzdanı	16.657	11.326
Krediler	46.041	31.372
Diğer aktifler	-726	-887
Toplam	58.274	42.768
-YTL	28.027	12.862
-YP	30.247	29.906

Kaynaklar		
	Aralık 2005-Haziran 2006	Mart 2006-Haziran 2006
Mevduat	37.270	26.142
Mevduat dışı kayn.	18.823	19.450
Özkaynaklar	-2.900	-4.837
Diğer pasifler	5.080	2.012
Toplam	58.274	42.768
-YTL	21.739	11.038
-YP	36.535	31.730

Bankacılık sektörünün toplam bilançosu, 2006 yılının ikinci çeyreğinde 42,8 milyar YTL artış kaydetmiştir. Bu artışın yüzde 61'i (26,1 milyar YTL) mevduattan; yüzde 46'sı (19,4 milyar YTL) mevduat dışı kaynaklardan, kalanı diğer pasiflerden gelmiştir. Toplam özkaynaklar gerilemiştir. Sağlanan kaynakların yüzde 73'ü (31,4 milyar YTL) kredilere, yüzde 27'si (11,3 milyar YTL) menkul değerlere ayrılmıştır. Likit aktiflerdeki artış sınırlı kalırken, diğer aktifler gerilemiştir.

Bankacılık sektörünün toplam bilançosu, 2006 yılının ilk yarısında 58,3 milyar YTL artış kaydetmiştir. Bu artışın yüzde 64'ü (37,3 milyar YTL) mevduattan; yüzde 32'si (18,8 milyar YTL) mevduat dışı kaynaklardan, yüzde 9'u (5,1 milyar YTL) diğer pasiflerden gelmiştir. Toplam özkaynaklar gerilemiştir. Sağlanan kaynakların yüzde 79'u (46 milyar YTL) kredilere, yüzde 29'u (16,7 milyar YTL) menkul değerler cüzdanına ayrılmıştır. Likit aktifler ve diğer aktifler gerilemiştir.

Türk Bankacılık Sistemi, Haziran 2006

	Milyon YTL	Milyon Dolar	Yıllık yüzde değişme YTL	Dolar
Mevduat bankaları	440.430	280.583	35	15
Kamu bankaları	133.957	85.339	22	4
Özel bankalar	277.999	177.103	37	17
Fondaki bankalar	1.068	680	-42	-50
Yabancı bankalar	27.406	17.460	137	101
Kalkınma ve yatırım bankaları	14.813	9.437	25	6
Toplam	455.244	290.019	35	15

Aktif toplamı, 12 aylık dönemde, mevduat bankaları grubuna dahil olan; kamu bankalarında yüzde 22, özel bankalarda yüzde 37, yabancı bankalarda yüzde 137 oranında artmış; Tasarruf Mevduat Sigorta Fonu'nda (Fon) bulunan bankada yüzde 42 oranında azalmıştır. Kalkınma ve yatırım bankaları grubunun aktif toplamı ise yüzde 25 oranında artmıştır.

2.2. Sektör Payları

Haziran 2006 itibariyle, bir önceki yılın aynı dönemine göre sektör toplam aktifleri içinde, mevduat bankalarının payı yüzde 97'ye yükselirken, mevduat kabul etmeyen bankaların payı yüzde 3 düzeyine gerilemiştir. Mevduat bankaları grubunda yer alan özel bankaların payı 1 puan, yabancı bankaların payı 3 puan artarak sırasıyla yüzde 61 ve yüzde 6'ya yükselmiş, kamu bankalarının payı 3 puan azalarak yüzde 29'a gerilemiştir.

Toplam mevduatın dağılımında, kamu bankalarının payı 4 puan azalarak yüzde 36'ya gerilemiştir. Özel ve yabancı bankaların payları sırasıyla 1 ve 3 puan artarak yüzde 58 ve yüzde 6'ya yükselmiştir.

Grupların Sektör Payları (Yüzde)

	Toplam aktifler		Toplam mevduat		Toplam krediler	
	Haz. 2005	Haz. 2006	Haz. 2005	Haz. 2006	Haz. 2005	Haz. 2006
Mevduat bankaları	96	97	100	100	94	96
Kamu bankaları	32	29	40	36	20	20
Özel bankalar	60	61	57	58	69	69
Fondaki bankalar	1	1	0	0	0	0
Yabancı bankalar	3	6	3	6	5	7
Kalkınma ve yatırım bankaları	4	3	-	-	6	4
Toplam	100	100	100	100	100	100

Toplam krediler içinde, mevduat bankaları grubunun payı 2 puan artarak yüzde 96'ya yükselmiştir. Mevduat bankaları grubunda; yabancı bankaların payı 2 puan artışla yüzde 7'ye yükselmiştir. Kamu bankalarının ve özel bankaların sırasıyla yüzde 20 ve yüzde 69 olan payları ise değişmemiştir.

2.3. Yoğunlaşma

Sektördeki ilk beş bankanın sektör aktif payı yüzde 60, mevduat payı yüzde 64, kredi payı ise yüzde 53 olmuştur. İlk on bankanın ise sektör aktif payı yüzde 84, mevduat payı yüzde 88, kredi payı yüzde 80 olmuştur.

Bankacılık Sisteminde Yoğunlaşma (Yüzde)

	Haziran 2005	Aralık 2005	Haziran 2006
İlk beş banka*			
T. aktif	61	63	60
T. mevduat	65	66	64
T. krediler	54	56	53
İlk on banka*			
T. aktif	84	85	84
T. mevduat	89	89	88
T. krediler	78	80	80

* Toplam aktiflere göre

Haziran 2006 itibariyle aktif büyüklüklerine göre ilk beş banka içinde 2 kamu bankası ve 3 özel banka bulunmaktadır. İlk on banka arasında ise 3 kamu bankası ve 7 özel banka bulunmaktadır.

Banka Büyüklükleri

Milyar dolar →	+0-1		1-2		2-5		5-10		10-20		20-40		40+
	99	06/6	99	06/6	99	06/6	99	06/6	99	06/6	99	06/6	06/6
Sayı													
Mevd. b.	37	15	10	3	7	3	6	4	4	3	1	4	2
Kamu					1		1		1	0	1	2	1
Özel	15	4	6	3	5	2	5	2	3	3		2	1
Yabancı	17	10	1		1	1		2					
Fon	5	1	3		1								
KYB	17	10	1		1	3							
Toplam	54	25	11	3	8	6	6	4	4	3	1	4	2

2.4. Bilanço YTL-YP Yapısı

Sektör bilançosunda Haziran 2005'e göre, YTL aktifler yüzde 34, yabancı para (YP) aktiflerin YTL karşılığı ise yüzde 38 oranında büyümüştür. Buna karşın YTL pasifler yüzde 31, YP pasiflerin YTL karşılığı yüzde 41 oranında artmıştır. Buna göre bilanço içinde YP aktiflerin payı 1 puan artarak yüzde 35'e, YP pasiflerin payı ise 2 puan artarak yüzde 39'a yükselmiştir.

Bankacılık sektörünün bilanço içi YP aktif ile YP pasif farkı, Haziran 2005 dönemindeki 8,4 milyar dolar düzeyinden Haziran 2006 döneminde 12,7 milyar dolara yükselmiştir.

Bilanço İçinde Yabancı Para Payı ve “YP Aktifler-YP Pasifler”^(*)

	YP aktifler Yüzde pay		YP pasifler Yüzde pay		“YP aktifler-YP pasifler” Milyar dolar	
	Haz. 2005	Haz. 2006	Haz. 2005	Haz. 2006	Haz. 2005	Haz. 2006
Mevduat bankaları	34	35	38	39	-8,4	-12,2
Kamu bankaları	21	22	23	24	-1,6	-1,3
Özel bankalar	41	41	45	46	-6,3	-8,1
Fondaki bankalar	7	7	12	17	-0,1	-0,1
Yabancı bankalar	34	30	40	46	-0,5	-2,8
Kalkınma ve yatırım bankaları	37	35	37	39	0,1	-0,4
Toplam	34	35	37	39	-8,4	-12,7

^(*)Türk Bankacılık Sistemi Üç Aylık Grup Bilgileri raporunda yer alan “Yabancı Para Aktifler-Yabancı Para Pasifler” tanımı sadece bilanço içi döviz varlıkları ve döviz yükümlülüklerini içermektedir. Bu nedenle, bu tanım “Net Genel Pozisyon/Sermaye Tabanı Standart Rasyosu”nda yer alan “Net Genel Pozisyon” tanımından farklıdır. Üç Aylık Grup Bilgileri raporunda yer alan tanım dövize endeksli krediler ile bilanço dışı döviz varlık ve yükümlülüklerini içermemektedir. Yapılacak değerlendirmelerde bu hususun dikkate alınması gerektiği düşünülmektedir.

Diğer taraftan, Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu (BDDK) tarafından yapılan hesaplamalara göre Haziran 2006 itibariyle sektörün yabancı para net genel pozisyonu –362 milyon dolar olmuştur.

Yabancı Para Net Genel Pozisyonu

Milyon dolar	Haziran 2005	Haziran 2006
Kamu bankaları	141	-8
Özel bankalar	-572	-471
Fondaki bankalar
Yabancı bankalar	6	67
Kalkınma ve yatırım bankaları	-1	-49
Sektör	-427	-362

Kaynak: BDDK

Döviz endeksli değerler dahil edildiğinde, toplam YP varlıkların yüzde 35’i euro ve yüzde 63’ü dolar cinsindendir. Buna karşılık, toplam YP yükümlülüklerin yüzde 31’i euro, yüzde 66’sı dolar cinsindendir.

2.5. Aktiflerin Yapısı

Haziran 2006 itibariyle, toplam aktifler içinde menkul değerler cüzdanının payı bir yıl önceye göre 4, duran aktiflerin ve diğer aktiflerin payları 1’er puan azalarak sırasıyla yüzde 35, yüzde 5 ve yüzde 3’e gerilemiştir. Menkul değerler cüzdanının payındaki gerilemede, alım-satım amaçlı ve vadeye kadar elde tutulacak menkul değerler kalemlerinin paylarındaki azalma etkili olmuştur. Likit aktiflerin toplam aktifler içindeki payı yüzde 13 düzeyinde kalmıştır.

Aktiflerin Gelişimi ve Yapısı, Haziran 2006

	Milyon YTL	Milyon Dolar	Yıllık yüzde değişme		Yüzde pay	
			YTL	Dolar	Haziran 2005	Haziran 2006
Likit aktifler	59.506	37.909	32	12	13	13
Menkul değerler cüzdanı	159.673	101.722	22	3	39	35
- Alım-satım amaçlı m.d.	18.106	11.535	2	-13	5	4
- Satılmaya hazır m.d.	89.108	56.767	40	19	19	20
- Vade. kadar elde. tut. m.d.	52.460	33.420	5	-11	15	12
Krediler	199.100	126.840	59	35	37	44
-Takip. krediler	7.585	4.832	9	-8	2	2
-Özel karşılıklar (-)	6.888	4.388	12	-5	2	2
Duran aktifler	20.668	13.167	-3	-17	6	5
- İştirakler	1.161	740	-66	-71	1	0
- Bağlı ortaklıklar	10.568	6.732	38	17	2	2
- Maddi duran var.	8.521	5.429	-14	-27	3	2
- Maddi olmayan duran var.	418	266	23	4	0	0
Diğer aktifler	15.647	9.968	19	1	4	3
Toplam aktifler	455.244	290.019	35	15	100	100

Kredilerin payı yüzde 37'den yüzde 44'e yükselmiştir. Özellikle YTL kredilerdeki hızlı artış devam etmiştir. YTL kredilerin payı 5 puan artarak yüzde 30'a, YP kredilerin payı ise 2 puan artarak yüzde 14'e yükselmiştir. Kredi stokundaki artışta başta konut ve otomobil kredileri olmak üzere, tüketici kredileri ve kredi kartları yoluyla kullanılan kredilerdeki artış etkili olmuştur.

Kredilerin toplam aktiflere oranı kamu bankalarında yüzde 29, özel bankalarda yüzde 49 ve yabancı bankalarda yüzde 53 düzeyindedir. Mevduatın krediye dönüşme oranı, sektör itibariyle, bir önceki yıla göre 10 puan artarak yüzde 59'a yükselmiştir. Haziran 2006 itibariyle, bu oran kamu bankalarında yüzde 37, özel bankalarda yüzde 81 ve yabancı bankalarda yüzde 87 olmuştur.

Karşılık öncesi takipteki kredilerin bilanço içindeki payı yüzde 2 düzeyinde kalmış, toplam kredilere oranı ise yüzde 6'dan yüzde 4'e gerilemiştir. Özel karşılıklar düşüldükten sonra takipteki kredilerin toplam krediler içindeki payı ise yüzde 0,4 olmuştur. Takipteki kredilerin yüzde 91'i için özel karşılık ayrılmıştır.

Takipteki Krediler* ve Özel Karşılık Oranı (Yüzde)

	Takipteki krediler/ Toplam krediler		Özel karşılıklar/ Takipteki krediler	
	Haz. 2005	Haz. 2006	Haz. 2005	Haz. 2006
Mevduat bankaları	5,8	3,9	88,3	90,7
Kamu bankaları	9,8	6,2	96,7	96,9
Özel bankalar	4,7	3,3	84,0	88,3
Fondaki bankalar	413,7	415,0	88,8	87,6
Yabancı bankalar	3,1	3,1	72,4	81,8
Kalkınma ve yatırım bankaları	2,3	1,8	89,8	94,0
Toplam	5,6	3,8	88,4	90,8

* Karşılık öncesi

2.6. Pasiflerin Yapısı

Haziran 2006 itibariyle toplam mevduat yüzde 36 oranında, YTL mevduat ise yüzde 42 oranında artmıştır. YP mevduatın YTL karşılığı değerinde ise artış yüzde 27 düzeyinde kalmıştır. Bu gelişmeye bağlı olarak toplam pasifler içinde YTL mevduatın payı 2 puan artarak yüzde 40'a yükselmiş, YP mevduatın payı ise 1 puan azalarak yüzde 24'e gerilemiştir. Dolar cinsinden YP mevduattaki artış yüzde 8 düzeyinde kalmıştır. Toplam mevduatın payı 1 puan artarak yüzde 64'e yükselmiştir. Haziran 2006 itibariyle YP mevduat 108,6 milyar YTL (65,9 milyar dolar), YTL mevduat ise 182,3 milyar YTL (119,4 milyar dolar) düzeyindedir.

Pasiflerin Gelişimi ve Yapısı, Haziran 2006

	Milyon YTL	Milyon Dolar	Yıllık Yüzde değişme		Yüzde pay	
			YTL	Dolar	Haz. 2005	Haz. 2006
Mevduat	290.849	185.290	36	16	63	64
YTL	182.278	116.123	42	21	38	40
YP	108.572	69.167	27	8	25	24
Mevduat dışı kaynaklar	85.743	54.624	54	31	16	19
Özkaynaklar	50.836	32.386	8	-8	14	11
Ödenmiş sermaye	22.720	14.474	34	14	5	5
Sermaye yedekleri	13.981	8.907	-29	-40	6	3
Kar yedekleri	27.572	17.565	11	-6	7	6
Kar/zarar	-13.437	-8.560	-8	-22	-4	-3
Geçmiş yıllar K/Z	-18.427	-11.739	-2	-17	-6	-4
Dönem K/Z	4.989	3.178	18	1	1	1
Diğer pasifler	27.683	17.636	32	12	6	6
Toplam	455.244	290.019	35	15	100	100

YTL mevduatlar içinde en yüksek paya sahip olan tasarruf mevduatının toplam mevduat içindeki payı 2 puan artarak yüzde 36'ya ticari kuruluşlar mevduatının payı 1 puan artarak yüzde 13'e yükselmiştir. Resmi kuruluşlar ve diğer kuruluşlar mevduatlarının payları değişmezken; bankalar mevduatının payı 1 puan ve döviz tevdiat hesaplarının payı 2 puan azalarak sırasıyla yüzde 3 ve yüzde 36 düzeyine gerilemiştir.

Mevduatın Türlerine Göre Dağılımı, Haziran 2006

	Milyon YTL	Milyon Dolar	Yıllık yüzde değişim		Yüzde pay	
			YTL	Dolar	Haz. 2005	Haz. 2006
Tasarruf mevduatı	105.436	67.169	45	23	34	36
Resmi kuruluşlar	11.245	7.164	38	17	4	4
Ticari kuruluşlar	38.067	24.251	48	26	12	13
Bankalar mevduatı	8.954	5.704	-2	-17	4	3
Diğer kuruluşlar	23.215	14.789	39	18	8	8
DTH	103.508	65.941	28	8	38	36
Kıymetli madenler depo	424	270	172	131	0	0
Toplam	290.849	185.290	36	16	100	100

Mevduat vade dağılımı önemli bir değişiklik göstermemiştir. YTL, YP ve toplam mevduatın ortalama vadesi, yaklaşık olarak 2,6 ay düzeyinde gerçekleşmiştir. Toplam kaynakların yüzde

19'unu oluşturan mevduat dışı kaynaklar Haziran 2006 itibariyle bir önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 54 oranında artmıştır. Mevduat dışı kaynaklardaki artış, yurtdışından sağlanan krediler ve repo işlemlerinden sağlanan fonlardaki artıştan kaynaklanmıştır.

Sektör özkaynakları, 12 aylık dönemde yüzde 8 oranında artarak 50,8 milyar YTL (32,4 milyar dolar) olmuştur. Yılsonuna göre ise özkaynaklar yüzde 5,4 azalmıştır. Dolar bazında gerileme yüzde 19 düzeyinde gerçekleşmiştir. Haziran 2005'e göre, Fon bankası hariç mevduat bankaları grubuna dahil tüm banka gruplarının özkaynaklarında artış olmuştur. Kalkınma ve yatırım bankalarının özkaynakları da yüzde 19 oranında artarak 6,6 milyar YTL'ye (4,2 milyar dolar) yükselmiştir. Öte yandan, özkaynakların toplam aktiflere oranı söz konusu dönem itibariyle 3 puan azalarak yüzde 11'e gerilemiştir.

Özkaynaklar, Haziran 2006

	Milyon YTL	Milyon Dolar	Yıllık Yüzde değişme YTL	Dolar
Mevduat bankaları	44.260	28.197	7	-9
Kamu bankaları	11.330	7.218	15	-3
Özel bankalar	28.801	18.348	3	-13
Fondaki bankalar	723	461	-49	-57
Yabancı bankalar	3.406	2.170	66	41
Kalkınma ve yatırım bankaları	6.576	4.189	19	1
Toplam	50.836	32.386	8	-8

Serbest özkaynaklar rasyosu (özkaynaklar-duran aktifler-karşılık sonrası takipteki alacaklar/toplam aktifler) özkaynaklardaki düşüşe bağlı olarak gerilemiştir. Rasyonun Haziran 2005 itibariyle yüzde 7,4 olan değeri Haziran 2006 itibariyle yüzde 6,5'e gerilemiştir. Öte yandan, Haziran 2005 itibariyle yüzde 25,6 olarak gerçekleşen sermaye yeterliliği standart rasyosu, Haziran 2006 tarihinde yüzde 18,6'ya gerilemiştir.

Haziran 2006 itibariyle sektörün net dönem karı 4.989 milyon YTL (3.178 milyon dolar) olmuştur. İlk altı aylık dönemde bankacılık sektörünün aktif karlılığı yüzde 1,1, özkaynak karlılığı ise yüzde 9,8 oranında gerçekleşmiştir. Özkaynak karlılığı, özkaynaklardaki gerilemeye rağmen önemli bir değişiklik göstermemiştir.

Net Dönem Kar-Zararı, Haziran 2006

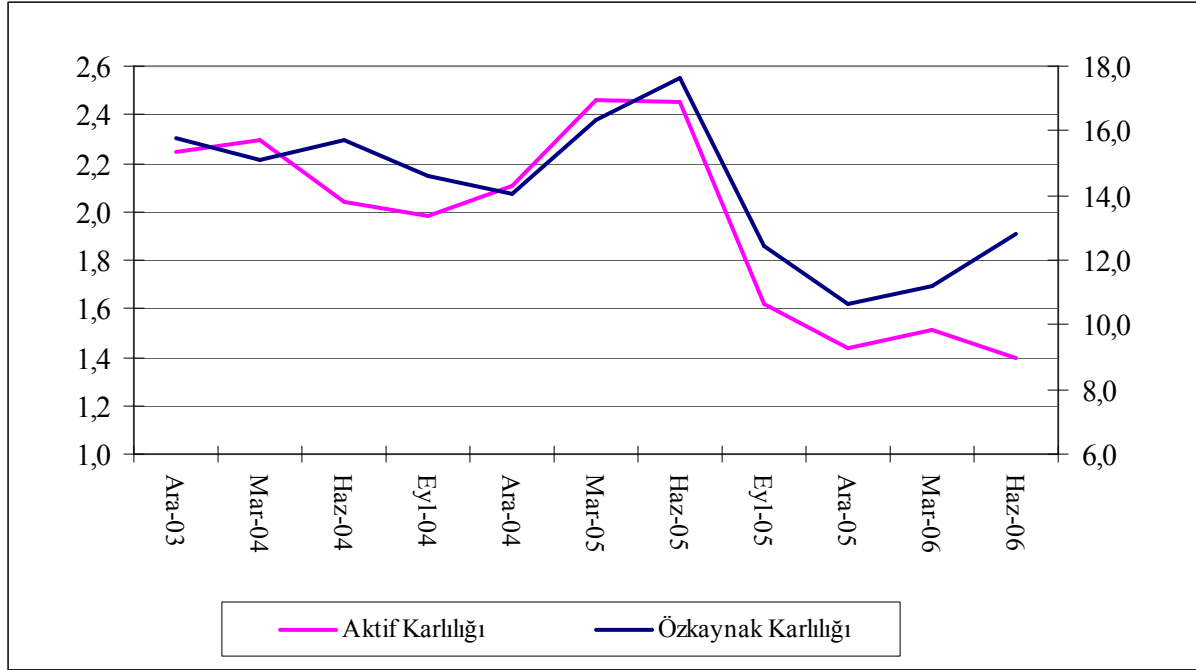
	Net dönem kar-zararı (Milyon YTL)		Aktif karlılığı* (Yüzde)	Özkaynak karlılığı* (Yüzde)
	Haz. 2005	Haz. 2006	Haz. 2006	Haz. 2006
Mevduat bankaları	3.905	4.575	1,0	10,3
Kamu bankaları	1.368	1.427	1,1	12,6
Özel bankalar	2.148	2.770	1,0	9,6
Fondaki bankalar	154	191	17,9	26,5
Yabancı bankalar	235	186	0,7	5,5
Kalkınma ve yatırım bankaları	307	415	2,8	6,3
Toplam	4.212	4.989	1,1	9,8

* Dönemsel

Kalan vadelerine göre, bankacılık sisteminin toplam varlıklarının yüzde 30'unun vadesi 3 ayın; yüzde 49'unun vadesi ise 1 yılın altındadır. Toplam varlıkların yüzde 51'i 1 yıl ve üzeri

vadeye sahiptir. Buna karşılık toplam yükümlülüklerin yüzde 72'sinin vadesi 3 ayın, yüzde 81'inin vadesi ise 1 yılın altındadır. Toplam yükümlülüklerin yüzde 19'i 1 yıl ve üzeri vadeye sahiptir.

Özkaynak ve Aktif Karlılığı (Yıllık bazda, yüzde)

2.7. Gelir-Gider Durumu

Haziran 2006 itibariyle bankacılık sektörünün faiz gelirleri 24.262 milyon YTL, faiz giderleri 14.606 milyon YTL olmuş, net faiz gelirleri ise 9.656 milyar YTL'ye ulaşmıştır. Kredilerden alınan faizler kredi miktarındaki genişlemeye bağlı olarak artmıştır. Net ücret ve komisyon gelirleri yüzde 31 oranında artarak 3.114 milyon YTL'ye ulaşmıştır.

Gelir-Gider Tablosu, Haziran 2006

	Milyon YTL	Milyon Dolar	Yıllık yüzde değişme YTL	Dolar
Faiz gelirleri	24.262	15.456	18	0
Faiz giderleri	14.606	9.305	30	10
Net faiz geliri	9.656	6.151	4	-11
Net ücret ve komisyon geliri	3.114	1.984	31	11
Temettü Gelirleri	18	12	-54	-61
Net ticari kar/zarar	-1.677	-1.069	-235	-214
Sermaye piyasası işlemleri kar/zarar	1.845	1.175	182	139
Kambiyo kar/zarar	-3.522	-2.244	-696	-606
Diğer faaliyet gelirleri	4.271	2.721	224	175
Faaliyet gelirleri toplamı	15.382	9.800	8	-8
Faaliyet karı	6.220	3.962	9	-8
Vergi öncesi kar zarar	6.556	4.177	9	-7
Vergi karşılığı(-)	-545	-347	-72	-76
Net kar zarar	4.989	3.178	18	1

Mayıs ve Haziran aylarındaki dalgalanma nedeniyle, net kambiyo zararı 3.522 milyon YTL (2.244 milyon dolar) olarak gerçekleşmiştir. Bununla beraber, dengeleme (hedge) işlemlerinden gelen karlar kambiyo zararını büyük ölçüde sınırlandırmıştır.

Faaliyet karı yüzde 9 oranında artmıştır. Net kar, Haziran 2005'e göre yüzde 18 artarak 4.989 milyon YTL (3.178 milyon dolar) olmuştur.

2.8. Nazım Hesaplar

Bilanço dışı yükümlülükler, geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 4 oranında artarak 249 milyar YTL'ye, emanet ve rehinli kıymetler ise yüzde 24 oranında artarak 4.231 milyar YTL'ye yükselmiştir. Böylece toplam nazım hesaplar yüzde 23 oranında artarak 4.480 milyar YTL olmuştur.

Bilanço dışı yükümlülüklerdeki artışı garanti ve kefaletler ile “para ve faiz swap” işlemleri olumlu, taahhütlerdeki gerileme ise olumsuz etkilemiştir.

Nazım Hesaplar, Haziran 2006

	Milyon YTL	Milyon Dolar	Yıllık yüzde değişme YTL	Dolar
Bilanço dışı yükümlülükler	248.788	158.494	4	-12
Garanti ve kefaletler	78.309	49.888	37	16
Taahhütler	73.623	46.902	-41	-50
Türev finansal araçlar	96.857	61.704	67	42
Emanet ve rehinli kıymetler	4.231.423	2.695.689	24	6
Toplam	4.480.211	2.854.183	23	5

2.9. Banka ve Şube Sayısı

Haziran 2006 itibariyle bankacılık sektöründe 47 banka faaliyet göstermiştir. Toplam şube sayısı ilk altı aylık dönemde 226 adet artarak 6.473'e yükselmiştir. Mevduat kabul etmeyen bankaların şube sayısı 3; mevduat bankalarının şube sayısı ise 223 adet artmıştır.

Bankacılık Sisteminde Banka ve Şube Sayısı*

	Aralık 2005		Haziran 2006	
	bankalar	şubeler	bankalar	şubeler
Mevduat bankaları	34	6.228	34	6.451
Kamu bankaları	3	2.035	3	2.047
Özel bankalar	17	3.799	17	3.954
Fon bankaları	1	1	1	1
Yabancı bankalar	13	393	13	449
Mevduat kabul etmeyen bankalar	13	19	13	22
Toplam	47	6.247	47	6.473

* K.K.T.C ve yabancı ülkelerdeki şubeler dahil.

Bankacılık sektöründe, 2005 yıl sonunda 132.258 olan çalışan sayısı 6.408 kişi artarak, Haziran 2006 itibariyle 138.666'ya yükselmiştir. Çalışan sayısı Fon bankasında azalırken, diğer banka gruplarında artmıştır.

3. ATM ve Kredi Kartı Sayısı

Bankalararası Kart Merkezi'nin verilerine göre, Haziran 2006 itibariyle, toplam kredi kartı sayısı 2005 yıl sonuna göre yüzde 4,4 oranında artarak 31,3 milyona ulaşmıştır. Aynı dönem itibariyle toplam banka kartı sayısı da yüzde 6,6 artışla 51,4 milyon düzeyinde gerçekleşmiştir.

Kredi Kartı, Banka Kartı, POS ve ATM Sayıları

	Haziran 2006	Aralık 2005	Değişme Adet	Yüzde
Kredi Kartı	31.289.405	26.681.128	1.311.162	4,4
Banka Kartı	51.420.366	43.084.994	3.176.997	6,6
POS Sayısı	1.239.518	912.118	98.561	8,6
ATM Sayısı	15.531	13.544	708	4,8

2006 yılının ilk yarısında, POS ve ATM sayıları da sırasıyla yüzde 8,6 ve 4,8 artarak, 1.239.518 ve 15.531 düzeyine yükselmiştir.